

עריכת ברית מילה
לתינוקות ומבוגרים
בחדרי ניתוח
בארץ ובעולם

עלון ברית אבות פרפראות וסיפורים לברית מילה לפי סדר הפרשיות פרשת כי תצא תשפ"ב

מפעולות הארגון

בדיקת צהבת לתינוקות בבית
במכשיר זהה לבית החולים

עריכת ברית מילה לתינוקות.
ומבוגרים בחדרי ניתוח
בישראל ובמדינת חבר העמים

ניתן להשיג את הספרים
"סדר ליל הברית"
"פניני הברית"
"תפילות ומנהגים לברית"

משרד "ברית אבות"
רחוב דברי חיים 6 ביתר עילית
טלפון: 025022814

מהספר פניני הברית

מנצחים את עמלק

בפרשה זו מסופר על עמלק שהגיע להלחם בעם ישראל, ומובא במדרשים שעמלק לעג וזילזל במיוחד במצוות מילה!!! את הנ"ל נאמתי בדרשה שנשאתי לפני קהל שהסב לסעודת ברית מילה אחרי ביצוע ברית עבור כמה מבוגרים בגילאים שונים שהתקיים באוקראינה בשבוע החולף, והוספתי לנאספים - כל אחד מכס שיוצא מהחדר הזה לרחוב יש עליו חותמת מיוחדת שמקשרת אותו להקדוש ברוך הוא בקשר ישר וחזק!!! להבדיל מגויי הארצות והערלים המסתובבים ברחוב ואין עליהם שום סימן ואות וקשר לה! ולא רק זאת אלא שבעת "בריתך שחתמת בבשרינו" אנו שמחים וששים שיש לנו את הזכות לשאת בגאון את חותמו של הקדוש ברוך הוא, ועל זה אנחנו עורכים סעודת מצווה, להדגיש את השמחה וזהו בדיוק מה שהציק לעמלק, שאנו שונים ומיוחדים מכל העמים, ורוחנו מתרומם על ידי זה. המוהל הרב אהרן יוסף קרמר

כי יקרא קן צפור לפניך. (כב ו) הלכה, תינוק שנולד כשהוא מהול, מהו שיהא מותר למול אותו כך שנו חכמים, תינוק שנולד מהול צריך להטיף ממנו דם ברית, מפני בריתו של אברהם ומנין אתה למד, מן התורה שנאמר (בראשית יז) המול ימול ליד ביתך ומקנת כספך... ולמה התינוק נימול לשמונה ימים, שנתן הקדוש ברוך הוא רחמים עליו להמתין לו עד שיהא בו כחו, וכשם שרחמיו של הקדוש ברוך הוא על האדם כך רחמיו על הבהמה, מנין שנאמר (ויקרא כב) ומיום השמיני והלאה וגו'. ולא עוד אלא שאמר הקדוש ברוך הוא (ויקרא כב) אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד. וכשם שנתן הקדוש ברוך הוא רחמים על הבהמה, כך נתמלא רחמים על העופות, מנין שנאמר, כי יקרא קן צפור לפניך וגו': (מדרש רבה פרשה ו)

יש לפרש הקשר בין מצות מילה, למצות שילוח הקן, שיש כמה טעמים למצות שילוח הקן, אם משום רחמנות או כדי לצרף את בריותיו, ולטעם רחמנות בלבד אי אפשר לומר, כיון שמיעט הכתוב אם הכין קן כדי לקיים המצוה ואם הטעם משום רחמנות מה ההבדל ביניהם, ועל כרחך שיש טעמים אחרים, וכמו כן במצות מילה, שאף שנולד מהול, צריך להטיף בו דם ברית, ועל כרחך שעיקר ענין המילה כדי לצרף את ישראל: (תפארת ישראל)

הקשר בין נולד מהול לשילוח הקן, שבשילוח הקן בא במקרה ומצות מילה בא בהמתנה ח' ימים, ובנולד מהול שאין המתנה לברית אולי לא צריכים לברית מילה:

ובזמנא דמקיימין מצות ברית מילה ואעברן מנייהו ערלה, ועבדין פריעה, בדחילו ורחימו אתמר בהון לא תקח האם על הבנים. ואם לאו, שלח תשלח את האם: (תיקוני זוהר תקונא שתיתאה)

ופירש החתם סופר (על התורה) על פי מה שכתב בשו"ת חות יאיר (סי' ס"ז) ההולך לפי תומו ומצא קן אפרוחים, אי מחויב לשלח את האם, או נימא כיון שאינו רוצה ליקח הבנים אינו צריך ליקח האם, והאריך שם, ומסכם שתלוי בטעמי מצות שילוח הקן, דלטעם הזוהר (תיקוני זוהר) משום לעורר צער השכינה מגרושת בניה, אם כן יש לומר גם בהולך לפי תומו חייב לשלוח האם, לעורר צערה, ועל ידי זה יתעורר צער העליון, אך לפי מה שכתב הרמב"ן (כאן) הטעם שלא נתאכזר ליקח את האם על בנים רטושה, אם כן די אם יצטרך לבנים לא יקח האם עמהם, אבל אי לא צריך להם כלל למה לו לגרש האם מעל הבנים. וכתב החתם סופר שיש לקיים שניהם, דכשהשכינה אצל ישראל ועושין רצונו של מקום, אזי אי אפשר לקיים מצות שילוח הקן רק משום טעם הרמב"ן, ויקיים על כל פנים לא תקח האם על הבנים שלא נתאכזר, וכשחס ושלוש אין עושין רצונו של מקום והשכינה מטלטלת בגולה רחמנא ליצלן, אזי צריך לקיים גם הטעם השני, לכן חייב לשלח אפילו אינו רוצה ליקח הבנים, וזהו, כשמקיימים ברית מילה אזי השכינה שורה עמנו, אזי אינם מצווים אלא תקח האם שלא נתאכזר, מה שאין כן שאין מקיימין פריעה ומילה חס ושלוש, מסתלקת השכינה, אזי מקיימים שלח תשלח כנ"ל:

לא תלבש שענטז צמר ופשתים יחדיו גדלים תעשה לך. (כב יא) יובן בסיעתא דשמיא לרמוז מלבוש שעטנז, רמז בהיות האדם בערלתו קודם שנימול שהוא מעורב טוב ורע שהם צמר ופשתים יחדיו, וזהו לא תלבש שענטז צמר ופשתים יחדיו. אלא גדלים תעשה לך. גדלים גימטריא מילה עם הכולל וכולל דכולל, שצריך למול להפריד הערלה ממך ונשאר הטוב דווקא ודו"ק: (מלאך הברית)

כי ה' אלהיך **מתהלך בקרב מחניך להצילך** ולתת איבך לפניך והיה מחניך קדוש ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך. (כג טו) כי יד על כס יה מלחמה לה' בעמלק. כתיב ה' אלקיך מתהלך וכו' להצילך וכו'. כי עיקר המלחמה על ברית מילה, כמו שכתוב, שזרק מילות כלפי מעלה, כמו שכתבתי במקום אחר, כי עמלק הוא הערלה דחפיה על ברית ולפי שעיקר המלחמה בכאן חתם הקדוש ברוך הוא שמו להצילך, וזה כס י"ה. כי חתם י' באיש וה' באשה, והערלה מכסה זה השם שאינו יכול להתגלות כשיש ערלה, כמו שכתוב שאין השם שלם עד שימחה שם עמלק, וכמו כן בכל נפש מישראל קודם הסרת הערלה השם מכוסה ועל ידי מילה ופריעה מתגלה השם, כמו שאמרו ז"ל מל יה, פרע יה, להצילך. הסרת הערלה בחיתוך, ולתת אויבך לפניך. בעור הפריעה, אחר כך והיה מחניך קדוש. שמתגלה קדושת השם, ולכן ולא יראה בך ערות דבר. לשמור אות ברית קודש, כיון ששמו יתברך חתום בך: (שפת אמת זכור)

כי תדר נדר ליי אלהיך לא תאחר לשלמו. (כג כב) בתלמוד ירושלמי ראש השנה מובא רבי חגיג בעא קומי רבי יוסה, כתיב וביום השמיני ימול. עבר ולא מל, אמר ליה כי תדר נדר ליי אלהיך לא תאחר לשלמו. דבר שהוא ניתן לתשלומין יצא זה שאינו ניתן לתשלומין: ופירוש, שיום השמיני אין לו תשלומין:

כי יקח איש אשה חדשה וגו' לא יחבול רחים. (כד ה ו) דו"ז הרה"צ רבי נחמיה זצ"ל אמר בשם אביו השפת אמת זצ"ל שאמר הנה הקהל נוהג לעשות סעודת נשואין בריוח ולמשכן את עצמו על זה וסעודת ברית מילה מקמציין, והוא היפך מדעת התורה, שכתוב כי יקח איש אשה חדשה וגו'. וסמוך ליה לא יחבול וגו'. היינו שלא ימשכן את עצמו, אבל על ברית מילה מצינו במדרש תנחומא (תצוה) כשמל בנו אפילו אדם ממשכן עצמו משמח אותו היום וכו' עיי"ש ודפח"ח: (ליקוטי יהודה)

זכור את אשר עשה לך וגו'. (כה יז) רבי לוי פתח גערת גוים אבדת רשע (תהלים ט) גערת גוים. זה עמלק, דכתיב (במדבר כד) ראשית גוים עמלק. אבדת רשע. זה עשו, דכתיב (מלאכי א) וקראו להם גבול רשעה. אם יאמר לך אדם, יעקב הוא בכלל, אמור לו אבדת רשעים אין כתיב כאן אלא רשע, שם מחית לעולם ועד, שנאמר תמחה את זכר וגו'. והשב לשכנינו שבעתים אל חיקם וגו'. (תהלים עט) אמר רבי יודן בר גדיא וריב"ל ורבנן, רבי יודן בר גדיא אמר, זכור מה עשה לנו במילה שהיא נתונה בחיקו של אדם, ואתיא כי הא דאמר ר' חמא בר שקלא, וריב"ל ורבי יוחנן מה היו בית עמלק עושין, היו מחתכין מילותיהם של ישראל וזורקין כלפי מעלה, ואומרים בזה בחרת טול לך מה שבחרת, זהו מה שכתוב (תהלים עט) חרפתם אשר חרפוך ה': (מדרש תנחומא)

אשר קרך בדרך ויזנב בך כל הנחשלים... (כה יח) ויזנב בך. גימטריא זה מילה: (בעל הטורים) ויזנב בך. בגימטריא זה מילה, שחתך להם המילה וזרקה כלפי מעלה: (רבינו אפרים על התורה)

ויזנב בך וגו'. ואיתא במדרש תנחומא וזוהר הקדוש שהיה חותך מילותיהם וכו' הוי לך מה שבחרת, וכונתו היה על פי מה שאמרו (מדרש רבה ותנחומא משפטים) בעקילס שאמר לו אדריינוס למד תורתך ואל תמול ואמר לו אינו יכול ללמוד תורתך אם אינו מל, מגיד דבריו ליעקב שהוא מל כו', והיינו שאם ימול ולא יתגייר לא יועיל המילה שהוא בכלל ערלים (כמו שאמרו נדרים לא:) וזה שבא לקטרטג על מה שרוצה השם יתברך ליתן תורה לישראל מפני שהם מולים ואמר שהם גם כן פוגמין וטול מה שבחרת ולא הועיל קטרוגו וקבלו תורה שבכתב: (פרי צדיק פרשת זכור)

ופירש רש"י שהיקר את האמבטיה לפני אומות העולם, ויזנב שחתך המילות וזרקן כלפי מעלה ואמר טול מה שבחרת. נראה לי משום דאם לאו הכי לא היה מקרר האמבטי כי היו אומות העולם אומרים, שאני זרע עמלק,

כי אף על פי שהיו עמלקים עושים כל התועבות, מכל מקום זכות המילה שהיו אבות אבותינו נימולים מזרע יצחק, זה עומד להם, כדאיתא גבי עוג, אל תירא אותו. והביא הזוהר שם כי היה משה רבינו עליו השלום מתיירא מאותו רצה לומר אות ברית שלו שהיה נימול בכלל בית אברהם, והכי נמי יש לתלות בזכות המילה ועמלק כל כוונתו היתה לקרר האמבטי, על כן ויזנב בך כל הנחשלים וזרק המילות כלפי מעלה וביזה אותם כי כשיבינו אומות העולם שאין זכות המילה עומדת לו ואפילו הכי התגרה בהם נמצא קרך בדרך על ידי זינוב נחשלים: (חתם סופר)

יש לפרש טעם ביזוי למילה, טעם א', לפי שבזכות התורה והמילה ישראל נוצחים...ונרמז בפסוק (תהלים קמט) וחרב פיפיות בידם. רמז בחרב זה לתורה ולמילה, ודוקא בזמן שישראל אוחזין בשניהם כאחד אז נוצחים, אך בהעדר אחד מהם אזי גם השני לא יועיל ולא יציל, וזה שאמר הכתוב ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידיים. ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרין קו.) על שרפו ידיהם מן התורה נקרא רפידיים. ואם כן מצא לו עמלק מקום לבזות המילה בהעדר התורה. וטעם ב' כי עמלק חשב שתכלית המילה הוא להביא לידי התלמוד תורה בהמולו מערלת הפה והלב והאוזן שהם כלי החכמה, שנאמר (קהלת א) ולבי ראה הרבה חכמה. וכתוב (תהלים מט) פי ידבר חכמות. וכתוב אוזן שומעת תוכחת מוסר בקרב חכמים תלין. ועמלק ראה שרפו ידי ישראל מן התורה אף על פי שהיו נימולים, לכך ביזה המילה לומר שהנימולים הבל יהמיון לומר שהמילה סיבה להשגת החכמה שהרי גם הנימולים נרפים המה בתורה ולכך חתך המילות, וזה דרשת רבותינו זכרונם לברכה, (מגילה יח.) זכור בפה ואל תשכח בלב, כי נגע עמלק בעצמות ערלת הלב והפה: (עוללות אפרים)

וכן יש לפרש **למה ביזוי המילה**, על פי מה שכתב החינוך (מצוה ב) בטעם המילה, וזה לשונו, משרשי מצוה זו, לפי שרצה השם יתברך לקבוע בעם אשר הבדיל להיות נקרא על שמו אות קבוע בגופם, להבדילם משאר העמים בצורת גופם כמו שהם מובדלים מהם בצורת נפשותם אשר מוצאם ומובאם איננו שוה... הרי, שהמילה באה לקבוע בעם ישראל הבחירה שלהם מכל העמים להיות עם ה' וסגולת העולם, ולכן העמלקים שבאו ללחום נגד אמונה זו, כרתו המילה וזרקו כלפי מעלה, ואומרים בזה בחרת בזה אתה רוצה להראות שישראל הם הנבחרים טול לך מה שבחרת: (עץ הדעת)

מדוע ביזה עמלק דייקא מצות מילה, אמנם מבואר בגמרא (שבת קל) כל מצוה שקיבלו עליהם בשמחה כגון מילה דכתיב (תהלים קיט) שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב. עדיין עושין אותה בשמחה, ולכן כיון שעמלק בא לקרר את ישראל לבל יקיימו מצוות ה' מתוך שמחה על כן היה מזלזל במצות מילה שעושין אותו מתוך שמחה של מצוה: (ברך משה)

ימי הילולא של צדיקים בשבוע זה

דן בן יעקב עליו השלום. ב'שי"ט.	
הרה"ק ר' צדוק ב"ר יעקב הכהן מלובלין זצ"ל (צדקת הצדיק וש"א"ס). תר"ס.	יום שני ט' אלול
הגאון ר' יונתן ב"ר צבי שטייף זצ"ל. תשי"ח.	
הרה"ק ר' פנחס בהרה"ק ר' אברהם אבא מקאריץ זצ"ל. תקנ"א.	יום שלישי י' אלול
הרה"ק ר' יצחק מבוהוש בהרה"ק ר' שלום יוסף מסדיגורא זצ"ל. תרנ"ו.	
הרה"ק ר' שלום יוסף מסדיגורא בהרה"ק רבי ישראל מרוזין זצ"ל. תרי"א.	
הרה"ק ר' אברהם יעקב מסדיגורא בהרה"ק רבי ישראל מרוזין זצ"ל. תרמ"ג.	יום רביעי י"א אלול
הרה"ק ר' זאב וואלף מסטריקוב בהרה"ק ר' אברהם מטשעכנוב זצ"ל.	
הרה"ק ר' שמחה בונם מפרשיסחא בהגה"צ ר' צבי הירש המגיד מוואדיסלאב זצ"ל. תקפ"ז.	יום חמישי י"ב אלול
הרה"ק ר' משה אליקים בריעה בן המגיד הקדוש רבי ישראל מקאזניץ זצ"ל. תקפ"ח.	
הרה"ק רבי יעקב ישראל מטשערקאס בהרה"ק המגיד מטשערנאביל זצ"ל.	
הגה"ק רבי יוסף חיים בהגה"ק ר' אליהו (בן איש חי וש"א"ס) מבגדד זצ"ל. תרס"ט.	ערש"ק י"ג אלול
הרה"ק ר' ירחמיאל משה בהרה"ק ר' יחיאל יעקב מקוז'ניץ זצ"ל.	

סיפורי צדיקים ליומא דהילולא הרה"ק ר' פנחס מקאריץ זי"ע

קריאת שמע בליל הוואך נאכט

פעם שאל הרה"ק רבינו פנחס מקאריץ זצ"ל את החזן מזאסלאוו זצ"ל אתם חזן והולכים לקרות קריאת שמע בלילה קודם המילה, אמרו לי הטעם, וענה החזן הטעם הוא כך, על פי מאמר הגמרא למה קדמה שמע לוהיה אם שמוע, כדי שיקבל עליו עול מלכות שמים ואחר כך יקבל עליו עול מצות, וכאשר הילד צריך לקבל עליו מחר עול מצות מילה וצריך לקבל עליו תחלה עול מלכות שמים, והילד אין לו שכל עדיין לקבל עליו עול מלכות שמים, על כן אנו הולכים להתינוק לקרות ק"ש ולהמשיך על הילד עול מלכות שמים ולמחר יקבל עליו עול מצות, ענה הרב הקדוש רבי פנחס זי"ע זה הדבר הוא כפתור ופרח ונהנתי מאד: (מעשה הגדולים החדש)

ראיית אליהו הנביא בברית

פעם היה ברית מילה באוסטראה והרה"ק רבי ייבי זי"ע נתכבד בסנדקאות והרה"ק פנחס מקאריץ זי"ע בחיתוך, ואצלו עמד הילד ר' פנחס בן הרה"ק רבי ייבי, ובאותו זמן היה הרה"ק ר' פנחס מקאריץ שוהה בביתו של ר' ייבי, והילד ר' פנחס בן ר' ייבי היה רגיל לקרותו פעטער, וישנם ב' נוסחאות במעשה זו, נוסחא א' הוא שהילד ר' פנחס אמר פעטער הלא אני רואה את אליהו הנביא יושב אצל אבי שיחיה ותיכף השתיקו הרה"ק פנחס ואמר לו הלא ילד קטן כמותך אסור לך לומר דברים רמים כאלו, ונוסחא ב' ששמעתי מזקני חסידי אוסטראה שעוד נסעו אל הרה"ק ר' יעקב יוסף בן בנו של הרה"ק רבי ייבי, שהילד ר' פנחס שאל את אביו בשאלה מי הוא זה היושב אצלך ולא השיבו אביו ושאלו פעם שניה טאטע טאטע מי הוא זה היושב אצלך וגם בפעם הזאת לא השיבו כלום עד שגם בפעם השלישית כשהפציר באביו ולא השיבו אביו כלום התחיל הילד לבכות, ושאלו הרה"ק פנחס מקאריץ למה הוא בוכה והשיבו הילד הלא זה שלש פעמים שאני מפציר באבי שיאמר לי מי הוא זה היושב אצלו ואיננו משיב לי ולכך אני בוכה, והשיבו הרה"ק ר' פנחס מקאריץ בהקאת חבה על כתפו בזה הלשון פנחס זה אליהו: (אור דוד)

סנדק חשוב ממוהל

הרה"ק מרוזין ואחד מבניו של הרה"ק רבי פנחס מקאריץ נזדמנו יחד בברית מילה, והבעל ברית כיבד את מרן הרה"ק מרוזין בסנדקאות ואת בנו של רבי פנחס כיבד להיות המוהל, והיה לבנו של רבי פנחס הרבה חלישות הדעת כי היה זקן מופלג ממרן הצעיר לימים, לאחר הברית שאל בנו של רבי פנחס למרן אמרו לי במה חשוב סנדק יותר ממוהל, שאל אותו מרן איך אתם רוצים שאשיב לכם על השאלה על דרך הקבלה או על דרך הפשט, השיב לו על דרך הפשט אני רוצה, אמר לו מרן אם על דרך הפשט קענט איהר דאך אליין זעהן, וואס בלייבט נאך דער ברית מילה ביים סנדק אין האנט, אין וואס בלייבט ביים מוהל אין האנט, (הרי בעצמכם תוכלו לראות מה נשאר לאחר הברית מילה בידו של הסנדק ומה נשאר בידו של המוהל): (עירין קדישין)

בזכות הסעודה נעצר הדם

רבינו פנחס מקאריץ זצ"ל כיבדו לו בכפר אחד על ברית מילה, ובא להכפר וראה שהכינו על סעודה ובאו הרבה אנשים ושהה ולא ראה הכנה להמילה וגם לא מוהל ושאל להבעל ברית ואמר לו שלא יהיה הברית מילה מחמת שמתו אחיו מחמת מילה, ושאל מה זה שקרית אותי לכאן, אמר לו אף על פי כן אני רוצה לעשות סעודה, אמר אני רוצה שתמול אותו, אמר לו והלא על פי שו"ע איני רשאי למול אותו, אך הפציר אותו הרב כל כך עד שנתרצה, אך אמר לו שאמו היולדת לא רוצה ופעל גם אצל היולדת וגם אצל המיילדת והרב היה יכול למול בעצמו והניח הילד על ברכי הבעל ברית ומל אותו, והיה כאשר ישב על השולחן וטעם מהסעודה נעשה צווחה שהילד מסוכן והלך לראות והנה שופע דם ועמל ולא פעל וצר לו מאד עד שהלך לחוץ, וראה שעגלה נוסעת וירד לקראתה, וראה שהרב ר' זושיא נוסע בתוך העגלה, אמר לו אחי זושיא, וסיפר לו המעשה ושאל לו רבי זושיא אם יש סעודה אמר כתוב ויחזו את האלקים (ר"ל שראו דינים שורים) ויאכלו וישתו ועל ידי זה המתיקו הדינין, כן אנו נלך לאכול וימתקו הדינים ונכנס לבית וכשישבו בסעודה נתרפא הילד: (כתבי ר' יאשיא שו"ב)

היו שותפים במצוות המילה
ליהודים "מבוגרים" עולי חבר העמים
שהבריתות נעשים בהדרי ניתוח,
עלות כל ברית 3500 שקלים לשלם לחדר הניתוח
ובזכות זה תראו נחת מכל יוצאי חלציכם, אמן.

לעילוי נשמת ר' יעקב צבי ב"ר יצחק מאניס ז"ל הולצמן

ברית אבות: רחוב דברי חיים 6 ת.ד. 3044 ביתר עילית טלפון: 025022814

ניתן לתרום בנדריים פלוס על שם ברית אבות